Anul al 54-lea 12 Pagini EXEMPLARUL { In România: 3 lei / In străinătate: 6 lei 12 Pagini Nr. 317 Miercuri 17 Noembrie 1937
P IIII
Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.288/932

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAŢIUNII" SIBIIU

ABONAMENTE IN ŢARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful postal şi valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE LA „VESELIA" „UNIVERSUL COPIILOR" ŞI AL TINERETULUI" ZIARUL CĂLĂTORIILOR Câte 220 Lei pentru 12 luni în ţară

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

DIRECTOR: STELIAN POPESCU

Indicaţii preţioase

Preţioase în sensul că răspund în mod precis şi lămurit întrebării ce frământă astăzi spiritele de pretutindeni: de partea căreia din cele două ideologii ce se combat şi se exclud una pe alta— ideologia naţionalistă şi ideologia internaţională sau comunistă — va fi victoria sigură şi definitivă.

Răspunsul nu-l vom căuta nici în simpatii sau antipatii şi nici în dorinţi, care, aşa cum se întâmplă deseori, sunt luate drept realităţi.

Il vom căuta în fapte concrete şi care n'au cum să fie tăgăduite ori înfăţişate într'o formă care nu este cea adevărată.

Iată, să începem cu amintirea unui fapt ceva mai vechiu. In primii ani de după războiu, comunismul, exprimat prin greve ce se ţineau lanţ, prin asalturi continue ce se dedeau fabricilor şi, în genere, întreprinderilor industriale şi comerciale, prin crearea unei situaţii anarhice în toate domeniile de activitate, ameninţa să devie stăpân în Italia. Insă, prin ciocnirea cu ideia naţionalistă, comunismul a fost răpus, Italia a scăpat de prăbuşire şi a izbutit să ajungă astăzi o putere de primul rang, al cărei cuvânt trage foarte greu în politica mondială.

In Germania, de asemenea, în ciocnirea dintre social-democraţie cu tendinţă spre comunizare şi ideia naţionalistă, reprezintată prin hitlerism, biruinţa a fost de partea idei naţionaliste.

Iar dacă s'ar invoca exemplul Rusiei ca un fel de dovadă contrarie, trebue relevat adevărul că bolşevismul nu înseamnă biruinţa ideiei internaţionale asupra ideiei naţionale, ci înseamnă pur şi simplu înlocuirea unui regim de tiranie — tirania ţaristă— printr'un regim de altă tiranie — tirania comunistă — care nu este mai puţin grea şi mai puţin odioasă.

Avem însă în Spania dovada peremptorie că în lupta între comunism sau, ca să întrebuinţăm un termen mai moderat, între extrema stângă şi ideia naţională, biruinţa finală este de partea ideiei naţionale. In adevăr, un naiv sau unul care închide înadins ochii, ca să nu vadă lucrurile aşa cum sunt, mai poate crede astăzi în posibilitatea unei victorii obţinută de cei care — am putea spune — s'au mutat cu ocazia sfântului Dumitru dela Valencia la Barcelona şi care se intitulează, sfidând realitatea, guvernul legal al Spaniei.

Partida pentru acest guvern aşa zis legal este pierdută, este definitiv pierdută. De altfel, hotărîrea guvernului englez de a intra în relaţiuni normale cu guvernul naţionalist al generalului Franco apasă ca o sentinţă ce pecetluеşte prăbuşirea miliţienilor roşii şi confirmă iminenta victorie deplină a celor ce luptă pentru a păstra Spaniei caracterul ei naţional şi creştin.

Fireşte, gestul Angliei a stârnit nemulţumiri şi a provocat comentarii nefavorabile în tabăra adversă, adică în tabăra acelora, cari în numele unei democraţii ce miroase mai mult a comunism, luptau şi luptă pentru biruinţa incendiatorilor şi profanatorilor de biserici şi mânăstiri. Aceşti „democraţi", cari în realitate n'au nimic comun cu normele şi principiile adevăratei democraţii, se căzneau până mai acum câtăva vreme să ne asigure că, până la urmă, victoria va fi în Spania de partea celora cari, fugind dela Valencia, au mers să cerşească ocrotire autonomiştilor catalani dela Barcelona. Victoriile strălucite câştigate de armatele naţionaliste la Bilbao, la Santander, la Gijon, unde au făcut multe zeci de mii de prizonieri şi au pus mâna pe imense cantităţi de material de războiu, erau înfăţişate ca nişte episoade de o importanţă secundară.

Recunoaştem că aveau dreptate într'o privinţă. Atunci când, pe baze de cifre, arătau superioritatea numerică şi superioritatea în armament a miliţienilor roşii. E adevărat, erau aceştia mai mulţi la număr şi aveau, poate, mai mult material de războiu. Totuşi au suferit o serie continuă de înfrângeri dureroase, la al căror capăt stă prăbuşirea totală, care nu mai este îndepărtată.

Motivul e simplu, dar hotărîtor. Armatele generalului Franco luptă pentru biruinţa ideiei naţionale şi ideiei creştine, precum şi pentru întronarea unui spirit de ordine şi de adevărată civilizaţie. Ceilalţi luptă pentru înlăturarea acestor bunuri fundamentale ale societăţii omeneşti şi pentru înscăunarea unui regim în care să înflorească o anarhie cumplită şi o tiranie odioasă.

Din această ciocnire, biruinţa e câştigată de cei ce trebuiau să o câştige, de oarece ei luptă pentru a opri prăbuşirea societăţii omeneşti în prăpastia anarhiei şi tiraniei.

Spre soluţionarea crizei politice

D. Mihalache depunând mandatul, d. Gh. Tătărăscu a fost din nou însărcinat cu formarea unui guvern cu bază politică lărgită

Duminică la ora 4,10 d. Gh. Tătărăscu a fost primit în audienţă de M. S. Regele.

Audienţa a durat o jumătate de oră, după care d. Tătărăscu a plecat la preşedinţia consiliului de miniştri.

La ora 7 s'a dat presei următorul comunicat:

„Am prezentat M. S. Regelui azi la 4.30 demisia întregului guvern. M. Sa primind această demisie a binevoit a mă însărcina cu formarea noului guvern, având o bază politică lărgită. Nădăjduesc să pot împlini acest mandat cât mai curând".

BAZA POLITICA LARGITA

„Guvern cu bază politică lărgită" ar fi după interpretarea oficioasă, nu oficială, un guvern de colaborare naţional-liberal întregit cu liberalii georgişti plus d. Grigore Iunian despre a cărui înscriere în partidul condus de d. Dinu Brătianu se vorbeşte cu multă insistenţă.

In timpul ce a mai rămas până la expirarea mandatului, Parlamentul, sub guvernul ce se va constitui astfel, va avea sarcina să facă „strigările" pentru Constituantă.

Rămâne de văzut dacă acest guvern va prezida şi alegerile pentru Constituantă, sau — cu concursul vaidiştilor şi iorghiştilor — se va lărgi şi mai mult acea bază politică despre care vorbeşte d. Gh. Tătărăscu.

In ce priveşte „Frontul Românesc" al d-lui Vaida, o colaborare la guvern este socotită de vaidişti ca irealizabilă, rămânând să se discute doar posibilitatea unui pact electoral.

D. Tătărăscu şi-a luat sarcina să aducă la îndeplinire mandatul său în cel mult 48 de ore.

CONVOCAREA COMITETULUI EXECUTIV NAŢIONAL-ŢARANIST

După audienţă d. I. Mihalache a avut o consfătuire cu membrii delegaţiei permanente.

D. Mihalache a relatat cum a decurs audienţa la Majestatea Sa.

In urmă s'a luat hotărîrea ca imediat după ce va fi constituit noul guvern şi după ce se va vedea ce atitudine va lua noul guvern faţă de actualul parlament — a cărui legalitate naţional-ţărăniştii o contestă — să se convoace comitetul executiv al partidului.

NAŢIONAL-ŢARANIŞTII NU PARTICIPA LA LUCRARILE PARLAMENTULUI

Conducerea partidului naţional-ţărănesc a dat următorul comunicat:

„Partidul naţional-ţărănesc considerând că potrivit Constituţiei, a cincea sesiune ordinară a parlamentului nu e posibilă, parlamentarii naţional-ţărănişti nu vor lua parte la deschiderea şi la şedinţele ce vor mai avea loc".

Consfătuirea dela d. Tătărăscu

După audienţa dela palat, d. Tătărăscu a avut o consfătuire la care au participat d-nii: Ion Inculeţ, Valer Pop, Cancicov, V. Sassu, Negură, I. Nistor, Const. Brătianu, Sergiu Dimitriu şi Budurăscu.

CONSFATUIREA DELA D. DINU BRATIANU

La ora 8 seara, s'a ţinut o consfătuire la locuinţa d-lui Dinu Brătianu, la care au participat d-nii: Gh. Tătărăscu, preşedintele consiliului şi dr. I. Costinescu, ministrul sănătăţii.

A venit la locuinţa şefului partidului liberal şi d. Gheorghe Brătianu.

După ora 9 seara, primul ministru a avut o consfătuire la d-sa acasă cu d-nii I. Inculeţ, vicepreşedintele consiliului

Consfătuirea dela d. Gh. Brătianu

D. Gh. Brătianu a plecat la locuinţa d-lui Dinu Brătianu, la ora 7 şi un sfert seara, de unde s'a întors acasă la ora 10, unde îl aşteptau fruntaşii partidului şi şefii organizaţiilor din provincie.

D. Gh. Brătianu a comunicat partizanilor, în esenţă, următoarele:

După cum se ştie, d. Tătărăscu a fost însărcinat de M. S. Regele să formeze guvernul, cu o colaborare lărgită. Se pare că este vorba şi de partidul nostru. Dar, până la ora aceasta, n'am primit nici o înştiinţare oficială. Când mi se vor comunica condiţiile colaborării, fireşte, voi cere un răgaz necesar spre a mă consulta cu prietenii mei.

Dar, cum am declarat şi la întrunirea dela Marna, voi fi ireductibil pe două puncte: dacă aş avea siguranţa că, prin condiţiile de colaborare, s'ar atinge interesul ţării sau demnitatea partidului.

D. C. Toma, secretarul general al partidului, a cetit apoi următoarea declaraţie, semnată şi aplaudată de toţi cei prezenţi:

Delegaţia permanentă a partidului, împreună cu toţi şefii de organizaţii, întruniţi azi, 14 Noembrie, încredinţează pe d. Gh. Brătianu, preşedintele partidului naţional-liberal, de întreaga lor solidaritate şi de neclintitul lor devotament.

*

D. Gh. Brătianu a avut o scurtă întrevedere cu d-nii general Văitoianu şi C. Toma, apoi fruntaşii partidului şi membrii organizaţiilor au fost convocaţi pentru Luni dimineaţă, la ora 11, la locuinţa d-lui Gh. Brătianu, pentru a primi noui comunicări.

INTREVEDEREA GH. TATARASCU GH.—BRATIANU

Duminică seara, la ora 10.30, printr'o convorbire telefonică între d-nii Gh. Tătărăscu şi Gh. Brătianu, s'a hotărît ca primul ministru să-l vadă pe d. Brătianu Luni dimineaţă, la locuinţa acestuia.

Congresul naţional de chirurgie

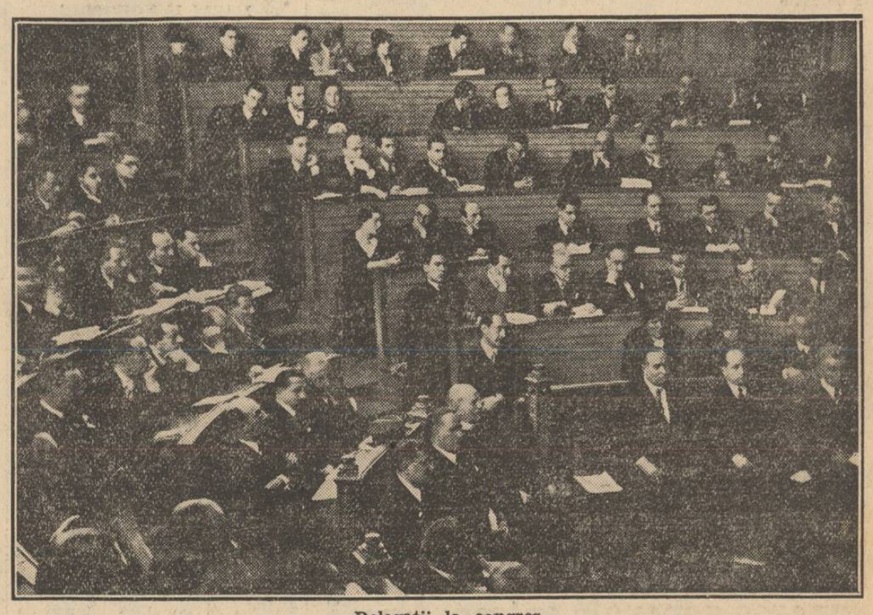

Delegaţii la congres
(Vezi darea de seamă în corpul ziarului)

Şeful partidului naţionalist egiptean rănit grav

Cairo, 14 (Rador). — **Şeful partidului naţionalist al cămăşilor albastre a fost rănit grav de studenţi exclşi dela universitate.**

Aceştia au atacat cu focuri de revolver pe leaderul naţionalist pe când acesta se pregătea să depună o coroană pe mormântul unor studenţi omoriţi într'o recentă manifestaţie.

oxo oxo

Un canal subteran la frontiera bulgaro-turcă

Sofia, 14 (Telor). — *Poliţia bulgară a descoperit în apropiere de Svilengrad, la frontiera bulgaro-turcă, un canal subteran clandestin, care duce din Bulgaria în Turcia. S'a putut constata, că o bandă bine organizată, cu ajutorul acestui canal a făcut posibil unui mare număr de turci din Bulgaria, să emigreze în Turcia fără acte şi fără învoirea guvernului bulgar. Poliţia a operat numeroase arestări în această afacere misterioasă.*

xxx xxx

Grav accident de automobil pe şos. Bucureşti-Braşov

Patru persoane rănite

Predeal, 14 Noembrie

Azi dimineaţă, la ora 10, între cantoanele 110 şi 111, pe şoseaua naţională Bucureşti-Braşov, s'a întâmplat un grav accident de automobil.

Maşina de turism nr. 6419 Bucureşti, condusă de d. arhitect Al. Crivăţ, din Bucureşti, ce venea dinspre Braşov, s'a ciocnit puternic, la o curbă a şoselei, cu autocamionul nr. 18571 Bucureşti, proprietatea d-lui ing. Nicolau, din Mediaş, condusă de şoferul Ion Colodi.

Ciocnirea a fost atât de puternică, încât maşina de turism a fost asvârlită peste parapetul şoselei, într'o vale din apropiere.

La ţipetele disperate ale celor din maşină, au sărit în ajutor tinerii premilitari, cari treceau prin apropiere, scoţând de sub sfărâmături pe d-nii arh. Al. Crivăţ şi dr. Ioan Iosif, împreună cu soţiile lor.

In stare disperată, răniţii au fost transportaţi la dispensarul medical din localitate, unde li s'au dat primele ajutoare de d. dr. Priboianu.

D-nii arh. Crivăţ şi Iosif având răni serioase la cap şi alte leziuni grave pe corp, au fost transportaţi, cu automobilul, la spitalul din Buşteni.

Din cercetările făcute la locul accidentului de şeful circ. poliţiei, d. Buşă Anton, reiese că accidentul se datoreşte conducătorului automobilului de turism, care n'a respectat regulile circulaţiei.

Declaraţiile preşedintelui Braziliei

Rio de Janeiro, 14 (Rador). — *Preşedintele Vargas a primit azi dimineaţă pe reprezentanţii presei străine cărora le-a declarat că noua constituţie braziliană nu este nici fascistă nici integralistă ci braziliană, potrivită nevoilor şi „temperamentului" poporului brazilian.*

Politica externă a Braziliei nu va suferi nici o schimbare. Va fi menţinut întocmai sistemul federal republican.

Brazilia, a precizat d. Vargas, nu este interesată în pactul anti-comunist întrucât interesele Braziliei sunt concentrate asupra politicii panamericane.

Inventatorul „razelor morţii" s'a sinucis

Londra, 14 (Radio-Central).— *Inventatorul „razelor morţii", Charles Sidney Way s'a sinucis zilele acestea la Clacton.*

In urma lui au rămas soţia şi doi copii. Văduva lui a declarat că Way este o victimă a războiului civil din Spania. El a vândut guvernului comunist spaniol invenţia sa, care urma să fie întrebuinţată în luptele aeriene. Way urma să primească pentru invenţia sa suma de 32 milioane lei. Aflând că această sumă i se va plăti după terminarea războiului şi fiind lipsit de mijloace de trai, s'a sinucis de disperare.

Way a lucrat la invenţia lui mai mulţi ani. Asupra eficacităţii ei nu se ştie nimic pozitiv.

Proprietarul lui Way a declarat la poliţie, că a văzut motorul cu care Way emitea „razele morţii". Motorul avea forma unui ceas deşteptător.

Way a demonstrat proprietarului său modul cum funcţionează invenţia lui şi a oprit motorul unui automobil dela o distanţă de 6 metri.

Lordul Halifax, preşedinte al consiliului de stat, din Anglia, a fost invitat la Berlin.

xxx xxx

Tratamentul minorităţilor din Cehoslovacia

Praga, 14 (Radio-Central). — **„Prager Presse" comentând convenţia asupra minorităţilor, încheiată săptămâna trecută între Polonia şi Germania, ajunge la concluzia că minorităţile din Cehoslovacia se bucură de un tratament mai bun decât cel prevăzut în convenţia de mai sus pentru minorităţile din Germania şi Polonia.**

oxo oxo

Incendiu la Varşovia

Varşovia, 14 (Rador). — *Un incediu a distrus unul din depozitele fabricei de textile Scheibler Grohman.*

Pagube trec de 200.000 zloţi.

Peste 200 de persoane au rămas fără lucru.

Un nou record mondial de înot

Berlin, 14 (Rador). — Cunoscuta înotătoare daneză Ragnhild Hveger a stabilit un nou record mondial la 400 m. crawl, cu ocazia unui concurs organizat la Magdeburg.

Ea a realizat timpul: 5 min. 12,4 secunde. Vechiul record deţinut tot de ea dela 3 Octombrie a. c. era: 5 min. 14 secunde.

Bruno Mussolini s'a inapoiat la Roma

Roma, 14 (Radio-Central). — **D. Bruno Mussolini, fiul ducelui, s'a înapoiat aseară la Roma, venind dela Majorca, unde era voluntar în rândurile aviaţiei generalului Franco.**

O parte a escadrilei spaniole din care făcea parte d. Bruno Mussolini l-a însoţit şi avioanele au aterisat după trei ore de sbor, pe aerodromul Montecelio, în apropiere de Roma.

FIUL DUCELUI A ASISTAT LA O MANIFESTAŢIE SPORTIVA

Roma, 14 (Rador). — **D. Bruno Mussolini, despre care unele ziare au anunţat că ar fi fost luat prizonier de către republicanii spanioli, se află actualmente la Roma.**

Fiul cel mai mare al Ducelui împreună cu fratele său Vittorio au asistat azi la o manifestaţie sportivă.

INAINTAREA JAPONEZĂ IN CHINA DE NORD

Fotografia de faţă reprezintă o coloană japoneză de infanterie care, cu piciorul, trece râul (cu ape scăzute) Tangho, îndreptându-se spre linia de cale ferată Peiping-Hankeu, în China de Nord.

Un asasinat cu bacili

Şeful contra-spionajului francez din timpul războiului omorit „din depărtare"

Paris, 14 (Radio-Central). *Căpitanul Ladoux, şeful contra-spionajului francez în timpul răsboiului mondial, care a condus renumitul „Biroul 2" şi căruia printre altele îi revine meritul de a aresta pe faimoasa spioană Mata Hari, a murit în luna Aprilie 1933 la Cannes în urma unei otrăviri cu microbi.*

Văduva lui afirmă acum în „Paris Soir", că soţul ei a fost asasinat de necunoscuţi. La sfârşitul anului 1932, căpitanul a primit, prin mijlocirea unui ziarist, invitaţia de a se întâlni în Elveţia cu o fostă spioană germană, spre a scrie împreună o carte asupra spionajului în timpul războiului mondial.

Căpitanul Ladoux n'a acceptat această invitaţie.

După câteva luni, a primit 2 fotografii mari din partea spioanei germane, care se aflau într'o cutie neagră, închisă ermetic. După 14 zile căpitanul Ladoux s'a îmbolnăvit şi a murit.

Văduva afirmă că soţul său a fost asasinat cu bacili, cu cari fusese „preparat" cartonul fotografiilor. Soţul ei s'ar fi exprimat, înainte de a muri, că a fost executat... din depărtare.

Văduva a predat fotografiile poliţiei din Paris, dar nu i s'a comunicat nici analiza făcută şi nici nu i s'au înapoiat fotografiile.

SCRISORI DIN LONDRA

Londra-Roma

de AUGUR

Londra, Noembrie

In discursul său, la banchetul lordului Mayor, d. Neville Chamberlain, după obiceiu, a vorbit de legăturile Marei Britanii cu principalele puteri. Vorbind de Germania şi de Italia, primul ministru a folosit o expresie furioasă: a spus că e preferabil să se caute consolidarea bunelor relaţiuni mai mult cu ajutorul unei discuţii neoficiale (Informal) decât prin efecte de elocvenţă publică.

In cercurile diplomaţiei şi politicei se speculează mult sensul exact al acestei expresii care nu este obişnuită în relaţiunile internaţionale.

D. Chamberlain se referă la o negociere în curs? Sau preconizează folosirea unei noui metode neortodoxe spre a ajunge la ameliorarea legăturilor dintre Marea Britanie şi puterile cari formează axa Roma-Berlin? Pentru noi, cari cunoaştem anumite amănunte despre care presa n'a avut ocazia de a se ocupa încă, este fapt stabilit că primul ministru folosind cuvintele citate, se referă la un lucru existent. Schimbul de mesagii între d. Chamberlain şi Duce, în Iulie trecut, n'a rămas un fapt izolat. Cei doi şefi de stat au rămas la acest contact pe care primul ministru, în discursul său, l-a calificat drept informal. Cum şi când s'a petrecut lucrul? Să lăsăm viitorului grija de a ne lumina asupra acestui punct. Ceeace interesează, după părerea noastră, este că atmosfera trebuincioasă pentru succesul final al unei apropieri anglo-italiene s'a născut.

Dar atunci, vor spune curioşii, de ce vedem amânându-se mereu data la care va apare pe lume acest acord anglo-italian pe care-l socotiţi inevitabil? Care este motivul acestei amânări continui? Şi asupra acestui punct să ne fie permis să păstrăm o tăcere discretă câtva timp. Ziua în care reuşita unui plan combinat cu mult înainte şi urmărit cu persistenţă va fi asigurată, poate că nu vom uita să adăogăm laudelor, câteva cuvinte de avertisment, pentrucă greşelile făptuite să nu fie repetate îndată.

Discursul d-lui Neville Chamberlain este interesant deasemeni, pentrucă recunoaşte pu-

(Continuare în pag. 2-a)